

Innberetning v/ Signe Hvoslef Krüger 22/8-1980
innberetningsdato

Unneset gnr. 5 bnr, 2 fk.nr.16/1-2
gardsnavn

Askvoll Sogn og Fjordane
kommune fylke

Chester Saltskår 6970 Sogn og Fjordane
eier/bruker postnummer/adresse

Ad utgraving av to røyser 21/7-24/7-1980
dato

Resymé:

Utgravningen startet mandag 21. juli og varte 4 dager. Deltakere var Mia Johnsen, Ingebjørg Grytten og Øystein Ekroll

Leder var Signe Hvoslef Krüger.

Været var hele tiden mildt, men overskyet og blåsende. Første og siste dag regnet det i tillegg, og det var tildels svært dårlige foto-graferingsforhold.

Røysene, som har funnkart nr. 16/1-2 s. 4 i "Førhistoriske minne i Fjordane, Askvoll prestegjeld", lå ca 20 m V for Tinghelleren og 6 m V for riksveien. De lå nå som to grønne øyer i terrenget fordi hele området omkring var pløyet opp. Røysene var lave og muligens utkastet.

Røys 1 var den nordligste av de to. Vi la en profil Ø-V og torvet først av røysens nordlige del. Torvlaget var seigt og fullt av røtter som var filtret inn i hverandre mellom steinene. Torvlaget var 3-4 cm tykt, og flere steder stakk steinene opp i dagen. Avtorvet målte røysen 4,66 m Ø-V og 4,20 m N-S. Steinene var ca 10-25 cm i diam., med noen større innimellom. Røysen var bygget opp av to lag stein, og der var ingen konstruksjonelle tegn av spesiell be-

tydning. Vi måtte grave ned under opprinnelig haugbunn for å finne auren, fordi steinene hadde seget ned i den dype myraktige jorden.

Ca 40 cm Nord for profilen lå en jordfast stein 80x60 cm. Ved vestre side av den startet et kullag som strakte seg ca 30 cm mot V og 40 cm mot N. Det syntes å fortsette inn i profilen (bilde 4).

Ferdig rensset ble profilen tegnet og fotografert. Den var da 22-24 cm høy. I profilen lå en jordfast stein, 80x60 cm.

Sydlig halvdel av røysen ble avtorvet. Steinene her var av samme størrelse som i Nordlige del, men lå ikke fullt så tett pakket. Et stykke nede i røysen begynte det å komme kullholdig jord som etter hvert ble til et brannlag på auren. Det var forlengelsen av det kullaget som var observert i N-lige halvdel av røysen. Brannlagets utstrekning var 1,30 m N-S og 1,20 m Ø-V (). Det var 2-3 cm tykt, bortsett fra mellom de to jordfaste steinene () hvor det var 6 cm tykt. Det var vanskelig å finne hele kullbiter i laget, det var overalt kullblandet jord. Mellom brannlaget og auren ble funnet tre halve bryne, et grønt, et hvitt og et gult (). Dateringen kan være vikingtid, eller senere. I haugfyllen ble funnet en flintbit, muligens ildflint. Brannlaget ble gravd ned til auren uten øvrige funn. Der var ingen nedskjæringer under haugbunnen.

Røys 2 lå 9 m S for røys 1. Den lå i den Nordlige forlengelse av en 10 m lang bergrygg som strekker seg N-S. Røysen lå på sandjord.

Vi la opp profil Ø-V og torvet av Nordlige halvdel først. Vegetasjonsdekket var tynt og bestod vesentlig av gress og krekling, over det hele lå det stein i dagen. Torven var ikke så tung og seig her som på Røys 1.

Avtorvet målte røysen 3,80 m Ø-V og 4,30 m N-S. Stein størrelsen var gjennomgående 5 - 20 cm, litt mindre stein enn i røys 1, og steinpakkinge var også tettest i røys 2.

Under steinlaget var et tynt mørkt lag med antydning av kullbiter. Kull fantes også spredt i myren omkring.

Profilen målte ferdig rensert 18-20 cm. Den ble tegnet og fotografert (side 10-11).

Sydlig del av røysen ble avtorvet og gravd. Steinene her var av samme størrelse som i nordlige halvdel, men jorden og torven gikk lenger ned mellom steinene. 30 cm syd for profilen ligger en jordfast stein 100x80 cm (side 12). Det tynne mørke laget var mere sporadisk i denne røys-halvdelen.

Noe brannlag kunne ikke spores i denne røysen. Vi grov en sjakt gjennom røysbunnen og konstaterte at der ikke var nedskjæringer.

I haugfyllen ble funnet to flintbiter, muligens ildflint, ellers ingen funn.

Tegninger finnes i top.ark.

Bergen, 8. september 1980

Signe Hvoslef Krüger
Signe Hvoslef Krüger

UNNESET GNR 5 BRNR 2
 ASKVOLL SOGN OG FJORDANE
 FKNR 16 RØYS 1.

1
 A.10698

Røys 1 sett fra Nord

2
 A.10699

Røys 1, med N-lige halvdel
 avtorvet, sett fra Ø

Leica 1141

4

Røys 1, N-lige
 halvdel nesler
 ulgrava, sett fra NV.

3
 A.10700

Røys 1, med N-lige halvdel
 avtorvet, sett fra V.

Leica 1141

5

Røys 1, profil,
 sett fra N.

Leica 1141

6

Røys 1, med
 sydlige halvdel
 avtorvet, sett fra NV.

UNNESET GNR 5 BRNR 2
 ASKVOLL SOGN OG FJORDANE
 FKNR 16 RØYS 2

A.10701

Røys 2 sett fra Syd.

A.10702

Røys 2 med nordlige halvpart avtorvet, sett fra Nord

Leica 1141.

A.10703.

Røys 2 med nordlige halvpart avtorvet, sett fra Øst.

10

1.

11

2.

Leica 1141.

Røys 2. profil sett fra NV. (1) og fra N (2) Nordlige halvpart avtorvet.

Leica 1141.

12

Røys 2, sydlige halvdel, sett fra V

Leica 1141

13

Røys 2, sydlige halvdel, sett fra Ø

Leica 1141.

14

Røys 2 ferdig utgravd.